

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษา
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา
Ethical leadership of school administrators affecting the administration of
dual vocational education under the vocational education institutions
in Chachoengsao

วีระยุทธ มารยาท¹ สราวุฒิ สืบแย้ม²
Weerayut Marayat¹ Sarawut Suebyaem²

¹ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800

Student of Master of Vocational and Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University Of Technology North Bangkok, Bangkok, 10800

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สุทร สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800

Assistant Professor Lecture of Vocational and Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University Of Technology North Bangkok, Bangkok, 10800 E-mail : Sarawut.s@fte.kmutnb.ac.th

¹ Corresponding Author : E-mail : weerayut.yut226@gmail.com เบอร์โทร 0824847829

Received : 1 เม.ย. 67 Revised: 20 เม.ย. 67 Accepted : 23 พ.ค. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.03.010

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรม และปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ได้จากการเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาภาครัฐ ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งหมด 7 แห่ง จำนวน 205 คน โดยเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการค้นคว้าอิสระพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจอย่างยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการเอาใจใส่ผู้อื่น และด้านการจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ ตามลำดับ และปัจจัยทั้งหมด 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ความซื่อสัตย์ 3) การจูงใจโดยยึดหลักการให้

รางวัลและการลงโทษ 4) การตัดสินใจอย่างยุติธรรมและ 5) การเอาใจใส่ผู้อื่น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร การศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การค้นคว้าอิสระนี้ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีอิทธิพลมากที่สุด

คำสำคัญ : ผู้นำเชิงจริยธรรม อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปัจจัยที่ส่งผล

Abstract

This independent research aims to study behavioral characteristic and ethical leadership factors of school administrators affecting the administration of dual vocational education under the vocational education institutions in Chachoengsao Province. The sample group of 205 school totaling 7 places. By choosing to use the questionnaire data collection method. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, mode, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results of independent research found that ethical leadership of school administrators affecting the administration of dual vocational education under the vocational education institutions in Chachoengsao Province. Overall, it is at the highest level. Especially in the area of behaving as a good example has the highest average and a total of 5 factors such as 1) acting as a good example 2) honesty 3) motivation based on rewards and punishments 4) making fair decisions and 5) caring for others. It is a factor affecting the bilateral vocational education system. Statistically significant at the .01 level. This independent research found that acting as a good example is most influential.

Keywords : Ethical leadership, Dual vocational education system, Factors affecting

1. บทนำ

ในสภาวะโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเป็นอย่างมาก ส่งผลให้แต่ละประเทศหาแนวทางรองรับ โดย มีการวางแผนแนวทางการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ แต่การบริหารจัดการนั้นจะสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนได้ จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โดยผู้บริหารจะต้องบริหารแบบธรรมาภิบาล มีคุณธรรมจริยธรรม หากองค์การใดผู้บริหารมี คุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานก็จะทำให้องค์การ นั้น ๆ พัฒนาไปอย่างยั่งยืน มั่นคง และถาวร [1] ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม คือ อิทธิพลของผู้นำที่มีต่อผู้ตาม ในการนำไปในทางที่ถูกต้อง ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้

เกิดการยอมรับและศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้ความรู้และประสบการณ์ในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ใช้หลักการบริหารโดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุถึงผลสำเร็จสูงสุด มีการแสดงออกอย่างถูกต้องเหมาะสม ตามทำนองครองธรรม ประเพณีแบบแผน หรือมาตรฐานของสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรเอาเยี่ยงอย่าง ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ เคารพและให้เกียรติในความรู้ความสามารถของผู้ตาม รวมถึงช่วยเหลือให้ผู้ตามประสบความสำเร็จ และการบรรลุเป้าหมายด้วยวิธีการทางจริยธรรม [2] ต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความเป็นจริงตามหลักการของจริยธรรมและคุณธรรม พฤติกรรมดังกล่าวประกอบด้วย 1) ความซื่อสัตย์ 2) การเอาใจใส่ผู้อื่น 3) การตัดสินใจอย่างยุติธรรม 4) การจงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ 5) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญอย่างยิ่งที่จัดการศึกษาในระดับพื้นฐาน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่สถานศึกษา ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เป็นคนเก่ง คนดี และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขนั้น ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีลักษณะเฉพาะตัว ได้แก่ มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะ และมีคุณธรรมจริยธรรม ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีแนวประพฤติปฏิบัติที่อยู่ในกรอบของคุณธรรม จริยธรรม [3]

ปัจจุบันสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคียังคงมีจำนวนน้อยกว่าเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้จาก 6 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบไปด้วย 1) นโยบาย 2) ผู้เรียน 3) ครูผู้สอน 4) สถานศึกษา 5) สถานประกอบการ 6) ผู้ปกครอง ตามแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกระดับโดยเฉพาะในยุคของการเปลี่ยนแปลงของโลกและสภาวะการแข่งขันปัจจุบัน ประกอบกับผู้คนมีคุณธรรมจริยธรรมลดลง ไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ไม่ยึดมั่นในคุณธรรม ไม่ประพฤติตามจริยธรรม ทำให้สังคมเกิดวิกฤต จึงส่งผลกระทบต่อการบริหาร บุคลากร หน่วยงาน และองค์การได้ในวงกว้าง โดยเฉพาะด้านการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการผลิต และพัฒนากำลังให้มีคุณภาพสูงตามเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ ให้นักเรียน – นักศึกษานั้นเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ใส่ใจในการทำงาน มีการทำงานเป็นทีม เพื่อให้ตอบสนองตามความต้องการของสถานประกอบการในการรับนักเรียน – นักศึกษา เข้ารับการฝึกปฏิบัติงานในระหว่างเรียน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีผู้บริหารและผู้นำทางการศึกษาที่มีความเข้าใจ ตระหนักถึงภาวะผู้นำ และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึง “ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม” ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณธรรมจริยธรรม ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน กล่าวตัดสินใจอย่างยุติธรรม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ลำเอียงไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา มีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบเครือข่ายในการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ มีการส่งเสริมให้ครูและสถานประกอบการสร้างนวัตกรรมและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ [4]

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ค้นคว้าอิสระมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารการศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผล

การศึกษาไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมด้านภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สถานศึกษา ภาครัฐในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งหมด 7 แห่ง ซึ่งกำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติปริญญาโท-เอก รวมถึงมีประสบการณ์ในการบริหารงานในสถานศึกษา และปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อยู่ในสายงานบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 25 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan [5] ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 180 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 205 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

2) กำหนดกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระและสร้างแบบสอบถามตาม กรอบแนวคิดของการศึกษาแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา เสนอแนะ และนำ ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3) นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความเหมาะสมในการใช้ภาษา แล้วนำผลมาคำนวณค่าดัชนีความ สอดคล้องของข้อคำถาม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนด

เกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ ได้แก่ 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ และ -1 = ไม่สอดคล้อง ซึ่งพบว่า แบบสอบถามมีความสอดคล้องกันทุกข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

4) คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยเกณฑ์การพิจารณาค่า IOC คือมากกว่า หรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป [6]

5) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) [6] และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99 โดยผู้ค้นคว้าอิสระได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.989 ซึ่งอยู่ในระดับสูง

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และพัฒนาปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วไปใช้ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของการค้นคว้าอิสระต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการ คำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2) วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทราโดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารการศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

4) วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหาร การศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้วยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานศึกษาภาครัฐในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุดร้อยละ 57.1 เพศหญิงร้อยละ 42.9 อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป – 50ปี มากที่สุด ร้อยละ 35.6 รองลงมา ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.4 ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป – 40 ปี ร้อยละ 26.3 และต่ำกว่า 30 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 10.7 ระดับการศึกษาปริญญาโท มากที่สุดร้อยละ 58.0 รองลงมาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 38.0 และปริญญาเอกน้อยที่สุด ร้อยละ 4.0 ประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 40.5 รองลงมา ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป - 10 ปี ร้อยละ 28.8 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 22.4 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป - 15 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 8.3

โดยตำแหน่งในปัจจุบันเป็นครูผู้สอน มากที่สุดร้อยละ 87.8 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ร้อยละ 8.8 และผู้อำนวยการสถานศึกษา น้อยที่สุด ร้อยละ 3.4

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหาร การศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราโดยภาพรวม ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราโดย ภาพรวม

(n = 205)

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.ความซื่อสัตย์	4.54	0.51	มากที่สุด
2.การเอาใจใส่ผู้อื่น	4.52	0.61	มากที่สุด
3.การตัดสินใจอย่างยุติธรรม	4.56	0.56	มากที่สุด
4.การจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ	4.49	0.61	มาก
5.การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.63	0.50	มากที่สุด
รวม	4.55	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ บริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจอย่างยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการเอาใจใส่ผู้อื่น และด้านการ จูงใจ โดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหาร การศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ความซื่อสัตย์	การเอาใจใส่ผู้อื่น	การตัดสินใจอย่างยุติธรรม	การจูงใจโดยยึดหลัก การให้รางวัล และ การลงโทษ	การปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี	การบริหารการศึกษา อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี
ความซื่อสัตย์	1.00					
การเอาใจใส่ผู้อื่น	0.82**	1.00				
การตัดสินใจอย่างยุติธรรม	0.84**	0.87**	1.00			
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ความซื่อสัตย์	การเอาใจใส่ผู้อื่น	การตัดสินใจอย่างยุติธรรม	การจูงใจโดยยึดหลัก การให้รางวัล และการลงโทษ	การปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี	การบริหารการศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
การจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัล และ การลงโทษ	0.89**	0.92**	0.88**	1.00		
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	0.81**	0.84**	0.73**	0.88**	1.00	
การบริหารการศึกษา	0.63**	0.56**	0.45**	0.64**	0.80**	1.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.73 - 0.92 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.45 - 0.80

4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตัวแปร	b	SE(b)	beta	t	sig
ค่าคงที่	0.32	0.22		1.44	0.153
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	1.16	0.09	1.03	12.45	0.000
การเอาใจใส่ผู้อื่น	-0.30	0.09	-0.32	-3.15	0.002
ความซื่อสัตย์	0.29	0.09	0.26	3.09	0.002
การจูงใจโดยยึดหลักการ	0.28	0.90	0.26	3.03	0.002
การตัดสินใจอย่างยุติธรรม	-0.25	0.09	-0.25	-2.71	0.007

สหสัมพันธ์พหุ (R) = 0.833 สัมประสิทธิ์การทำนาย (R²) = 0.693 สัมประสิทธิ์การทำนายปรับแก้ (Adjusted R²) = 0.687
 F = 112.945 (P = 0.000) ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า (SE_{est}) = 0.316

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระ 5 ตัว ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การเอาใจใส่ผู้อื่น ความซื่อสัตย์ การจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ และการตัดสินใจอย่างยุติธรรม สัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกสูงสุดต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ลำดับแรก (beta = 1.16) รองลงมาเป็นความซื่อสัตย์ (beta = 0.29) การจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ (beta = 0.28) การตัดสินใจอย่างยุติธรรม (beta = 0.25) และการเอาใจใส่ผู้อื่น (beta = 0.30) ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) = 0.833 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 5 ตัวมีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีระดับสูงมาก และตัวแปรทั้ง 5 ตัว ร่วมกันทำนายการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้ร้อยละ 69.3 (R²) = 0.693 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัวร่วมกันทำนาย การบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้ในระดับสูงมาก

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระได้ ดังนี้

5.1 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการ

ตัดสินใจอย่างยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการเอาใจใส่ผู้อื่น และด้านการจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5.2 จากการศึกษาความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การเอาใจใส่ผู้อื่น ความซื่อสัตย์ การจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ และการตัดสินใจอย่างยุติธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จึงทำให้พบว่าภาวะผู้นำเชิงผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.45-0.80 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ยึดหลักการในการบริหารงานบนพื้นฐานของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การเอาใจใส่ผู้อื่น ความซื่อสัตย์ การจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ และการตัดสินใจอย่างยุติธรรม เพื่อให้ดำเนินงานต่างๆให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักการของคุณธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของเนาวรัตน์ [7] ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .648$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ด้านการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม และด้านความเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพ การบริหารงานบุคลากร ได้ร้อยละ 63.83

5.3 จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความซื่อสัตย์ การจูงใจโดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ การตัดสินใจอย่างยุติธรรมและการเอาใจใส่ผู้อื่นตามลำดับ และสามารถทำนายการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ร้อยละ 69.3 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการปฏิบัติตนที่ดี ประพฤติตนเป็นแบบอย่างให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา มีการวางตัวที่เหมาะสม มีความประพฤติตามวินัยของข้าราชการ ทั้งกาย วาจา และใจ สอดคล้อง

กับแนวคิดของสัมฤทธิ์ กางเพ็ง [8] ที่ได้ศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับภาวะผู้นำใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนา หรือผู้นำที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผู้นำเชิงพฤติกรรมแบบต่าง ๆ พบว่า พฤติกรรมผู้นำจะมีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับการสร้างแรงจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานด้วยความเต็มใจ และสร้างบรรยากาศภายในองค์กรที่ เอื้อต่อการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หรือประสิทธิผลของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ฉะเชิงเทรา
2. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ฉะเชิงเทรา

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราเชนทร์ พิพัฒน์กุล. (2562). จริยธรรมกับการบริหารงาน. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 24(2), 44.
- [2] ธีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดอุทัยธานี. (*วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต*). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- [3] วิเชียร บุญกล้า. (2550). การศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3. (*วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต*). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- [4] เบญจวรรณ ศรีคำนวล และคณะ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (*วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2559). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. สุริยวิทยาสาน.
- [7] เนาวรัตน์ รอดเพียน. (2560). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (*วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต*). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- [8] สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงพุทธ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. อภิชาติการพิมพ์.